

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından:

ÇALIŞANLARIN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ EĞİTİMLERİNİN USUL VE ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK TASLAĞI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Yönetmeliğin amacı; çalışanlara verilecek iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin usul ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu Yönetmelik, 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında bulunan işyerlerini, bu işyerlerinde çalışanlara eğitim verecek kişi, kurum ve kuruluşları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 - (1) Bu Yönetmelik, Kanunun 16 ncı, 17 nci ve 30 uncu maddeleri ile 3146 sayılı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 2 nci ve 12 nci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 -(1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını,
- b) Kanun: 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununu,
- c) Mesleki Eğitim: Örgün veya yaygın eğitim yoluyla bireyleri mesleğe hazırlamak, meslek sahibi olanların mesleklerinde gelişmelerini ve yeni mesleklere uyumlarını sağlamak amacıyla gerekli bilgi, beceri, tavır ve değer duygularını geliştiren ve bireylerin fiziki, sosyal, kültürel ve ekonomik yeteneklerinin gelişim sürecinin bir plan içerisinde yürütülmesini sağlayan eğitimi

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

İşverenin yükümlülükleri

MADDE 5 -(1) İşveren, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri ile ilgili;

- a) Programların hazırlanması ve uygulanmasını,
- b) Eğitimler için uygun yer, araç ve gereçlerin temin edilmesini,
- c) Çalışanların bu programlara katılmasını,
- ç) Program sonunda katılanlar için katılım belgesi düzenlenmesini sağlar.

(2) Geçici iş ilişkisi kurulan işveren, kendi işyerindeki iş sağlığı ve güvenliği risklerine karşı çalışanlara gerekli eğitimin verilmesini sağlar.

(3) Asıl işveren-alt işveren ilişkisi kurulan işyerlerinde, alt işverene ait çalışanların eğitimlerinden, asıl işveren alt işverenle birlikte sorumludur.

(4) İşveren, tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde; yapılacak işlerde karşılaşılabilecek sağlık ve güvenlik riskleri ile ilgili yeterli bilgi ve talimatları içeren eğitimin alındığına dair belge olmaksızın, başka işyerlerinden çalışmak üzere gelen çalışanları işe başlatamaz.

İş sağlığı ve güvenliği eğitimleri

MADDE 6 - (1) İşveren, çalışanlara işe başlamadan önce Ek-1'de belirtilen konuları içerecek şekilde işyerine özgü riskler de dikkate alınarak iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin verilmesini sağlar.

(2) Çalışma yeri veya iş değişikliği, iş ekipmanının değişmesi, yeni teknoloji uygulanması gibi durumlar nedeniyle ortaya çıkacak risklerle ilgili eğitimler ayrıca verilir. Söz konusu eğitimler işin niteliğine göre uygulamalı ve teorik olarak verilir.

(3) Birinci fıkraya göre verilen eğitimler, değişen ve ortaya çıkan yeni riskler de dikkate alınarak aşağıda belirtilen düzenli aralıklarla tekrarlanır.

a) Çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde yılda en az bir defa.

b) Tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde iki yılda en az bir defa.

c) Az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde üç yılda en az bir defa.

(4) İş kazası geçiren veya meslek hastalığına yakalanan çalışana işe dönüşünde çalışmaya başlamadan önce, kazanın veya meslek hastalığının sebepleri, korunma yolları ve güvenli çalışma yöntemleri ile ilgili ilave eğitim verilir.

(5) Ayrıca, herhangi bir sebeple altı aydan fazla süreyle işten uzak kalanlara, tekrar işe başlatılmadan önce bilgi yenileme eğitimi verilir.

Özel politika gerektiren grupların ve özel görevi bulunan çalışanların eğitimi

MADDE 7 - (1) İşyerinde genç, yaşlı, engelli, gebe veya emziren çalışanlar gibi özel politika gerektiren grupların eğitimine önem verilir.

(2) Destek elemanları ve çalışan temsilcileri, görevlendirilecekleri konularla ilgili özel olarak eğitilir.

Eğitimin maliyeti ve eğitimde geçen süreler

MADDE 8 - (1) İş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin maliyeti çalışanlara yansıtılamaz. Eğitimlerde geçen süre çalışma süresinden sayılır. Eğitim sürelerinin haftalık çalışma süresinin üzerinde olması hâlinde, bu süreler fazla sürelerle çalışma veya fazla çalışma olarak değerlendirilir.

Çalışanların yükümlülükleri

MADDE 9 - (1) Çalışanlar, uygulamaya konulan eğitim programları çerçevesinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerine katılır ve bu konudaki talimatlara uyarlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Eğitim Programlarının Planlanması ve Düzenlenmesi

Eğitim programlarının hazırlanması

MADDE 10 - (1) İşveren, yıl içinde düzenlenecek eğitim faaliyetlerini gösteren yıllık eğitim programının hazırlanmasını sağlar ve onaylar.

(2) Eğitim programlarının hazırlanmasında çalışanların veya temsilcilerinin görüşleri alınır.

(3) Yeni işe alımlarda veya değişen şartlara göre yeni risklerin ortaya çıkması durumunda eğitim programlarına ilave yapılır.

(4) Değişen mevzuat ve çalışma şartlarına bağlı olarak yeni tehlike veya risklerin ortaya çıkması halinde yıllık eğitim programına bağlı kalmaksızın çalışanların uygun eğitim almaları sağlanır.

(5) Yıllık eğitim programında, verilecek eğitimlerin hedefi, konusu, süresi, amacı, hangi tarihlerde düzenleneceği ve kimlerin eğitime katılacağı hususlarına yer verilir.

(6) İş sağlığı ve güvenliği kurulu bulunan işyerlerinde, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin planlanması, programların hazırlanması ve uygulanmasının izlenmesi kurul tarafından yürütülür.

Eğitim süreleri

MADDE 11 - (1) Çalışanlara verilecek eğitimler;

- a) Az tehlikeli işyerleri için en az sekiz saat,
 - b) Tehlikeli işyerleri için en az on iki saat,
 - c) Çok tehlikeli işyerleri için en az on altı saat
- olarak düzenlenir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen eğitim sürelerinin Ek-1’de yer alan konulara göre dağıtımında işyerinde yürütülen faaliyetler esas alınır.

(3) Eğitim sürelerinin bütün olarak değerlendirilmesi esas olmakla birlikte dört saat ve katları şeklinde işyerindeki vardiya ve benzeri iş programları da dikkate alınarak farklı zaman dilimlerinde de değerlendirilebilir.

Eğitimin temel prensipleri

MADDE 12 –(1) Eğitimin verimli olması için, eğitime katılacakların ihtiyacı olan konuların seçilmesine özen gösterilir. Eğitim, çalışanların kolayca anlayabileceği şekilde teorik ve uygulamalı olarak düzenlenir.

(2) Eğitimler çalışanlara bireysel ya da gruplar halinde uygulanabilir.

(3) İş sağlığı ve güvenliği konusunda çalışanların sahip olması gereken bilgi, beceri, davranış ve tutumlarının ayrı ayrı ve ölçülebilir bir biçimde ortaya konması esastır.

(4) Bireysel seviye tespiti yapılarak çalışanların eğitim öncesi seviyesi ve Ek-1 de yer alan konular dışında almaları gereken eğitimler belirlenir.

(5) İş sağlığı ve güvenliği eğitimleri; çalışanlarda davranış değişikliği sağlamalı ve eğitimlerde aktarılan bilgilerin önemi çalışanlarca kavranmalıdır.

(6) Verilen eğitimin sonunda bir ölçme ve değerlendirme yapılır. Değerlendirme sonuçlarına göre eğitimin etkin olup olmadığı belirlenerek ihtiyaç duyulması halinde, eğitim programında veya eğitimcilerde değişiklik yapılır veya eğitim tekrarlanır.

(7) Çalışanlara işe başlamadan önce verilecek iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri hariç olmak üzere, Ek-1 de birinci bölümde belirtilen genel konular işverence gerekli ve yeterli sistemin kurulması halinde uzaktan eğitim şeklinde verilebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Eğitimin Verilmesi ve Belgelendirilmesi

Eğitim verecek kişiler, kurum veya kuruluşlar

MADDE 13– (1) Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri;

a) İşyerinde görevli iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi ile en az beş yıl mesleki tecrübesi olan mühendis, mimar, teknik eleman, tekniker ve benzeri teknik sınıfta yer alanlar ile tabip, eczacı, biyolog, psikolog, hemşire, sağlık memuru ve benzeri sağlık sınıfında yer alanlar,

b) Eğitimler, iş sağlığı ve güvenliği hizmeti alınan ortak sağlık ve güvenlik birimi, iş güvenliği uzmanlığı veya işyeri hekimliği eğitim kurumları, kamu kurum ve kuruluşları, işçi ve işveren sendikaları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca birinci fıkranın (a) bendinde sayılan kişiler

tarafından verilir.

Eğitim verilecek mekânın nitelikleri

MADDE 14 -(1) Eğitimler, uygulamaların da yapılmasına imkân verecek uygun ve yeterli bir mekânda yapılır.

(2) Eğitim mekânlarında, uygun termal konfor şartları ve yeterli aydınlatma sağlanır.

(3) Eğitimde kullanılacak araç ve gereçler, günün teknolojisine uygun olacaktır.

Eğitimlerin belgelendirilmesi

MADDE 15 - (1) Düzenlenen eğitimler belgelendirilir ve bu belgeler çalışanların özlük dosyalarında saklanır. Eğitim sonrası düzenlenecek belgede, eğitime katılan kişinin adı, soyadı, görev unvanı, eğitimin konusu, süresi, eğitimi verenin adı, soyadı, görev unvanı, imzası ve eğitimin tarihi yer alır.

(2) Eğitimlerin işyeri dışındaki bir kurum tarafından verilmesi durumunda bu kurumun unvanı da düzenlenen sertifikada yer alır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Mesleki Eğitim

Mesleki Eğitim

MADDE 16– (1) Mesleki eğitim alma zorunluluğu bulunan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde, yapacağı işle ilgili mesleki eğitim aldığını belgeleyemeyenler çalıştırılmaz.

(2) Mesleki eğitim alma zorunluluğu bulunan tehlikeli ve çok tehlikeli işler ile mesleki eğitim belgelendirilmesine ilişkin usul ve esaslar tarafların görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir.

ALTINCI BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 17– (1) 7/4/2004 tarihli ve 25426 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1 - (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce 19uncu madde ile yürürlükten kaldırılan Yönetmelik kapsamında periyodik olarak verilen iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri 6 ncı maddede belirtilen süreler içerisinde geçerli sayılır.

Yürürlük

Madde 18 - (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 19 - (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı yürütür.

EK-1
EĞİTİM KONULARI VE EĞİTİCİ TABLOSU

EĞİTİM KONULARI
1. Genel konular a) Çalışma mevzuatı ile ilgili bilgiler, b) Çalışanların yasal hak ve sorumlulukları, c) İş sağlığı ve güvenliği genel kuralları ve güvenlik kültürü, ç) İşyeri temizliği ve düzeni, d) Ergonomi, e) Güvenlik ve sağlık işaretleri, f) Kişisel koruyucu donanım kullanımı.
2. Sağlık konuları a) Meslek hastalıklarının sebepleri, b) Hastalıktan korunma prensipleri ve korunma tekniklerinin uygulanması, c) Biyolojik risk etmenleri, ç) İlk yardım ve kurtarma.
3. Teknik konular a) Kimyasal ve fiziksel risk etmenleri, b) Elle kaldırma ve taşıma, c) Parlama, patlama, yangın ve yangından korunma, ç) İş ekipmanlarının güvenli kullanımı, d) Ekranlı araçlarla çalışma, e) Elektrik, tehlikeleri, riskleri ve önlemleri, f) İş kazalarının sebepleri, g) Kaza ve yaralanma sebepleri ile korunma prensipleri ve tekniklerinin uygulanması. ğ) İş hijyeni